
Rajzos virágcincér

Pachytodes erraticus (DALMAN, 1817)

Tarkacsápú karcsúcincér

Rutpela maculata (PODA, 1761)

Kétöves karcsúcincér

Stenurella bifasciata (O. F. MÜLLER, 1776)

Védelmi kategória: A fajok nem szerepelnek a Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) által felállított, a veszélyeztetett fajokat tartalmazó listán. Magyarországon *nem védettek*.

A faj életvitele: A rajzos virágcincér testhossza 7–12 mm. A hazai faunában hasonló méretű és megjelenésű faj a változékony virágcincér. Teste zömök, a vállnál széles, hátrafelé elkeskenyedő. Lábai és csápjai fekete, szárnyfedője barnássárga, rajta fekete harántfoltok találhatók. A foltok mérete, illetve a sárga-fekete aránya egyedenként változó. Hegyvidéki elterjedésű faj, melynek imágói erdőszegélyeken, napos erdei tisztásokon virágokon találhatók júniustól augusztusig. Lárvai lomb- és tűlevelű fák gyökereiben élnek, a talajban bábozódnak.

A tarkacsápú karcsúcincér testhossza 14–20 mm. Megjelenése jellegzetes, más cincérfajokkal nem tévesztethető össze. Teste hosszúka, hátrafelé kihegyesedő. A szárnyfedő alapszíne élénksárga vagy tompa barnássárga, rajta fekete foltok és keresztsávok találhatók. A rajzlati elemek szinte minden egyednél eltérők.

Lucernacincér és rajzos virágcincér. A sárga-fekete színű, változatos mintázatú virágcincéreknek fontos szerepük van a beporzásban (© Farkas Sándor)

Főleg a hegy- és dombvidék lakója, ahol az imágók nyár elejétől augusztusig erdei tisztásokon, erdőszegélyeken raj-zanak. Leginkább virágzó cserjéken és patakparti ernyős-virágúakon láthatók. Feltűnő külseje és gyakorisága miatt a leggyakrabban megfigyelhető cincérfajok egyike. Lárváit különféle lombos fák, olykor fenyő puhára korhadt rönk-jeiben fejlődnek.

A kétöves karcsúcincér testhossza 6,5–11 mm. Hasonló meg-jelenésű faj a feketevégű karcsúcincér. Teste fekete, potroha részben vagy egészben vörös, míg szárnyfedői barnássárgák-téglavörösek. A hímeknek csak a szárnyfedőcsúcs fekete, míg a nőstényeknél kiterjedtebb rajzolati elem található a szárny-fedők hátsó harmadában. Főleg a domb- és hegyvidék lomb-erdeiben honos. Az imágók a meleg és száraz domboldala-kon virágokon láthatók májustól júniusig. Lárvája különféle lombos fák, olykor a rózsza ágaiban fejlődik.

Gyakoriságuk révén mindhárom viráglátogató faj fontos szerepet játszik a beporzásban a méhek, poszméhek, le-gyek, lepkék és más rovarok mellett.

Barnás virágcincér és kétöves karcsúcincér, fölöttük egy sárgahátú álcincér látható. A kis termetű cincérek roppant fürgén mozognak a virágokon és a legkisebb zavarásra azonnal felrepülnek (© Farkas Sándor)

Elterjedés és állománynagyság: A rajzos virágcincér Európában, Oroszország európai felének közép-ső és déli részén, a Kaukázusban, Kis-Ázsiában és Szíriában fordul elő. A Kárpát-medencében és így Magyarországon az alacsonyabb hegyvidék és a dombvidék lomberdeiben az egyik leggyakoribb cincérfaj. A tarkacsápú karcsúcincér egész Európában, valamint Kis-Ázsiától Szíriáig és Iránig terjedő területen él. Hazánkban a hegy- és a dombvidék lakója, ott nagyon elterjedt. Erdei tisztásokon, virágzó cserjéken gyakori vagy közönséges.

A kétöves karcsúcincér Európában, Kis-Ázsiától Iránig, valamint Szibériában fordul elő. A Kárpát-medencében és így hazánkban is elterjedt és közönséges, főleg a hegy- és dombvidék lomberdeiben.

Veszélyeztető tényezők: Általánosságban az itt felsorolt fajok nem veszélyeztetettek. Élőhelyük drasz-tikus átalakítása, megsemmisítése, a legelők és környezetük teljes fátlan állapotba kerülése a lárvális fej-lődéshez szükséges élőhelyek megsemmisülése miatt lehet veszélyeztető tényező. A repülőgépes szúnyog-irtás közvetlenül pusztítja el a kifejlett cincéreket.

A megőrzés érdekében szükséges és ajánlott tevékenységek: A változatos használati módok, a legelő-kön egyes cserjék és faegyedek kímélete a lárvák fejlődését biztosítja, míg a vadvirágokban gazdag mez-sgyék, szegélyek, legelésből időlegesen kizárt területek az imágók számára ideális táplálkozóterületek. A kökény, galagonya, bodzabokrok kisebb foltjai is jó táplálkozóhelyek a kifejlett cincérek számára. A le-gelők teljes cserje és fátlan állapotban tartása mindenképpen kerülendő. A fás legelők szépségük mellett sok rovar és madár számára nyújtanak bújóhelyet és a delelő állatoknak árnyékot. Az inváziós fásszá-rúak, mint a keskenylevelű ezüstfa, bálványfa, ostorfa és akác terjedését azonban meg kell akadályozni élőhely-átalakító hatásuk miatt. Kerülni kell a repülőgépes szúnyogirtást, amely nemcsak a cincérek, de a beporzásban részt vevő többi rovar szempontjából is káros.

Ajánlott irodalom: KASZAB 1971, MEDVEGY 1987, MERKL & VIG 2009

SZÉL GYÖZŐ & BÉRCES SÁNDOR